
– Økende behov for dialyse og nyretransplantasjon

AKTUELT I FORENINGEN

LISBET T. KONGSVIK

lisbet.kongsvik@legeforeningen.no

Samfunnspolitisk avdeling

Antall pasienter med behov for nyreerstattende behandling har økt de siste årene. Dette skyldes stigende antall eldre i befolkningen, men også at folk overlever annen alvorlig sykdom.

SAMARBEID: Marit Solbu mener bedre koordinering av helsetjenestene mellom allmennleger og nefrologer er nyttig. Foto: Jan Fredrik Frantzen, UNN

Det forteller leder av Norsk nyremedisinsk forening (Nyreforeningen), Marit Solbu.

– Vi nyrespesialister er opptatt av at tilbudet til pasientene våre blir bra nok og at hverdagen for spesialistene er overkommelig, sier Solbu.

Tilpasset behandling

Dialyse er en behandling som rensar bort avfallsstoffer og overflødig væske fra blodet når nyrene har sviktet. Fra 2017 har andelen dialysepasienter som får hjemmebehandling vært en nasjonal kvalitetsindikator, med 30 prosent som målsetting.

– Pasientene skal ha eierskap til egen sykdom og behandling. Samtidig ønsker vi å minne om at antall dialysepasienter ved hvert senter er lite, og et prosenttall vil kunne variere mye og raskt og være villedende. Det viktigste er at pasientene får god behandling som de føler er tilpasset dem, sier hun.

Transplantasjon

– Jo flere nyresyke som kan få nyre uten lang ventetid i dialyse, jo bedre er det. Økningen i ventetiden vi har sett de siste årene, bekymrer. Antall organer vil øke om man oftere kan benytte nyre fra levende giver, men å fjerne et organ fra en frisk person er likevel ikke noe man gjør uten videre, sier Solbu og fortsetter:

– Et godt apparat for informasjon, utredning og oppfølging av givere er nødvendig. Som nefrologer vet vi at dette arbeidet er tid- og ressurskrevende. For hver gjennomførte transplantasjon med levende giver, påbegynnes utredning av tre mulige givere. Dette budskapet bør vi nok kommunisere tydeligere til helsemyndighetene.

Kvalitet på utdanningen

Som alle andre fagmedisinske foreninger, er Nyreforeningen opptatt av den nye spesialistutdannelsen. Foreningen ønsker å være «tett på» for å sikre høy kvalitet på utdanningen i alle helseregionene. Etterutdanning av spesialister står også høyt på agendaen.

– Det er viktig at foreningen er involvert i beslutninger som omhandler vår pasientgruppe og vår profesjon. Vi har opplevd at vi ikke alltid har vært benyttet som høringsinstans eller samarbeidspartner, men vi har tro på at den styrkede fagaksen i Legeforeningen vil kunne bidra til bedre organisering av samarbeidet mellom fagmiljøene og myndighetene, understreker Solbu.

Solbu ser stort potensial for faget framover, og peker på nytten av økt fokus på forebygging av nyresykdom, og bedre koordinering av helsetjenestene mellom allmennleger og nefrologer.

– Nye diagnostiske metoder og behandlingsprinsipper vil gjøre seg gjeldende i vårt fag; vi vil ha stort behov for å oppdatere oss. Det er ingen grunn til å tro at det ikke vil være bruk for oss i overskuelig framtid, sier hun.

Behov for flere nefrologer

I de fleste spesialiteter skjer faglige endringer oftest gradvis; det kommer nye medikamenter på markedet, og retningslinjer for behandling endrer seg litt.

- Vi nefrologer ønsker å minne kolleger om hvor vanlig kronisk nyresykdom faktisk er, og at tilstanden gir høy risiko for dårlig utfall ved annen alvorlig sykdom. Vi er ikke mer beskjedne enn at vi ofte tror det er lurt å ha en nefrolog med på laget!
- Det er ikke mange ledige stillinger i nefrologi, og de fleste steder opplever vi at unge leger trives i våre enheter slik at rekrutteringen er god. Men vi er opptatt av at det må følge nye stillinger med aktivitetsøkningen vi observerer, sier Solbu.

Et variert fag

Hun mener det er vanskelig å tenke seg et mer spennende og variert fag enn nefrologi.

- Vi følger kronisk syke tett i årevis og er ofte involvert i akutt- og intensivmedisin. Faget grenser til mange andre medisinske spesialiteter; vi må kunne noe om mangt. Dialysebehandling gir tekniske utfordringer, og man kan lære seg enkelte små-invasive prosedyrer. Nefrologi krever helhetlig, tverrfaglig tilnærming og tett samarbeid med pasienter og pårørende om behandlingsvalg. Det er gode muligheter for å forske. Kan man ønske seg mer av et fag, spør Solbu.

God nyrehelse

Fem til ti prosent av alle voksne fyller kriteriene for kronisk nyresykdom. For å forebygge eller bremse funksjonssvikten anbefaler foreningen det samme som for god hjerte- og karhelse: sunn kost, normal vekt, røykekutt og fysisk aktivitet.

- Vi vektlegger dessuten god blodtrykkskontroll. På folkemunne heter det at det er bra for nyrene å drikke masse vann. Med noen unntak må vi vel si at dette fremdeles er en myte uten rot i evidens, avslutter Marit Solbu.

Publisert: 9. september 2019. Tidsskr Nor Legeforen.

© Tidsskrift for Den norske legeforening 2026. Lastet ned fra tidsskriftet.no 10. juli 2026.